

[Dorit Myltoft]

For mig er kilderne at øse af i sådanne dybe spørgsmål: nordisk mytologi, den kristne kulturforståelse og menneskerettighedserklæringen. Jeg havde såmænd gerne i dag fortalt skabelsesberetningen i den nordiske mytologi, fordi den for mig rummer essensen af de problemstillinger, vi står med. Jeg vil nøjes med at anbefale den.

På baggrund af den senere tids konferencer og debat kan det vist fastslås, at der er en vis enighed om, at det ikke er en menneskeret at få et barn. Så meget mere påtrængende bliver det at få spørgsmålet om sikring af barnets ret og barnets tarv med ind i hele diskussionen.

Her taler jeg ikke om de børn, som naturen og menneskers fantasifuldhed i øvrigt beriger os med, selv om der var god grund til også at medinddrage dem. Det drejer sig alene om de børn, som er et resultat af, hvad der kan lade sig gøre med brug af teknologi, børn, der ikke var blevet født uden en udviklet behandlingspraksis på det forplantningsteknologiske område.

Netop fordi denne behandlingspraksis er accepteret, har vi et særligt ansvar for at få drøftet, om de fundamentale menneskerettigheder er tilgodeset for disse børn. En sådan drøftelse kan forhåbentlig hjælpe os med retningslinjer for fremtidig praksis.

Jeg spørger derfor Folketinget, Det Etske Råd, Teknologinævnet og alle voksne mennesker i dette land med al min tvivl i stemmen: Hvem er de biologiske forældre til det barn, der har fået liv ved brug af forplantningsteknologi?

Forestiller man sig et par, som ved ufrivillig barnløshed vælger behandling ved hjælp af insemination, kan man vel ikke fortænke dette par i at tro på, at han ved et af naturens mirakler har leveret den afgørende sædcelle. I hvert fald er det svært at forestille sig, at det pågældende barn reelt ønsker en DNA-analyse for at få det konstateret.

At sige, at de personer, hvorfra æg og sædcelle kommer, er de biologiske forældre, er at underkende graviditetens biologiske betydning. Ethvert svangerskab er skæbnesvangert, og jeg ville gerne lade det ord skæbnesvanger stå og sitre i et øjeblikks tavshed for at få alle ordets dybder frem. At sige, at det forældrepar, som gennemfører en graviditet, er de biologiske forældre, er på den anden side at under-

kende den arvemasse, som er bundet til generne.

Men for barnets skyld er vi tvunget til at finde en løsningsmodel, som er i barnets tarv, og som respekterer barnets fundamentale ret. Måske gjorde vi klogest i at rette os efter det folkelige udtryk, nemlig, at moderen ved vi altid hvem er; det er mere tvivlsomt, hvem der er far. Denne forståelse er værd at tage med i de videre drøftelser.

Som sundhedsministeren sagde i sin tale, finder jeg det også naturligt, at emnet diskuteres, og at meningene brydes også på dette punkt. Vi kan ikke løbe fra, at vi har et særligt ansvar her, når vi i øvrigt lever i et samfund, der vedkender sig at ville tage vare på næste generation.

Af de mere sundhedsmæssige aspekter finder jeg det yderst vigtigt, at der forskes i årsagerne til ufrivillig barnløshed. Især synes jeg, at det er bekymrende, at unge mænds sædkvalitet er forringet, og at antallet af testikelkræfttilfælde er i stigning. Måske er der en sammenhæng, måske ikke. Spørgsmålet er, om årsagerne skal findes i det ydre miljø, eller om det har noget at gøre med en særlig livsstil. Andre forklaringsmuligheder er også åbne. Under alle omstændigheder ville det være godt at få klarlagt årsagssammenhængene.

Jeg vil lige komme med en bemærkning til fru Kirsten Madsen. Jeg håber ikke, at det, fru Kirsten Madsen plæderede for, var en åbning for den mulighed – som for mig er et skrækkesejmel – at man kunne tænke sig at producere liv som reservedele til syge mennesker.

Det Radikale Venstre er medforlagsstiller til det fremsatte dagsordensforslag, fordi det heri fastslås, at etiske vurderinger skal indgå i den videre udvikling af forplantningsteknologien, og fordi det hermed anerkendes, at en folkelig debat er en nødvendighed som baggrund for stillingtagen på disse områder. En folkelig debat er langt mere dybtgående end en statslig styring og dermed den bedste garant for etiske vurderinger.

(Kort bemærkning).

Jan Køpke Christensen (FP):

Med to vennepar, der ikke kan få børn, særdeles tæt inde på livet spekulerer jeg naturligvis kolossalt meget over, hvad der i grunden er det rigtige, når det drejer sig om mødre, der ikke kan føde børn. Hvad bør vi gøre?